

Rekreasyonel Egzersiz Gdleme leğinin Rekreatif Spor Türüne Göre İncelenmesi: Antalya rneği

FAİK ARDAHAN

Y.Doç.Dr. | Akdeniz Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Rekreasyon
Bölümü

zet: Bu çalışmanın amacı, rekreatif spor etkinliklerine katılan bireylerin bu etkinliklere katılım nedenlerinin; bireylerin katıldıkları rekreatif spor türü açısından nasıl değiştiğini Rekreasyonel Egzersiz Gdleme leğini (REMM) kullanarak sorgulamaktır. Araştırmanın evreni Antalya Şehir merkezinde yaşayan bireylerden oluşmaktadır. Örnekleme katılımcılar evren içinden tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılarak alınmıştır ve örnekleme grubunu, 441 erkek, 341 bayan, toplam 782 katılımcı oluşurmaktadır. Verilerin değerlendirilmesinde; tanımlayıcı istatistiksel yöntemlerin yanında ve normal dağılım koşulları yerine gelmediği için parametrik-olmayan testlerden Kruskal Wallis test kullanılmış ve sonuçlar 0.05 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir. Sonuç olarak, bu çalışma, rekreatif spor katılımcılarının spor tipleri ve gruba katılanlarla karşılaştırıldığında, REMM puanları istatistiksel olarak tüm REMM alt boyutlarında anlamlı bir farklılığa sahip olduğunu gösterir.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyonel Egzersiz Gdleme leği, rekreatif spor etkinlikleri, rekresayon, örnekleme grubu, parametrik-olmayan testler.

Examining Recreational Exercise Motivation Measure with Respect to Recreational Sports Type: The Case of Antalya

FAİK ARDAHAN

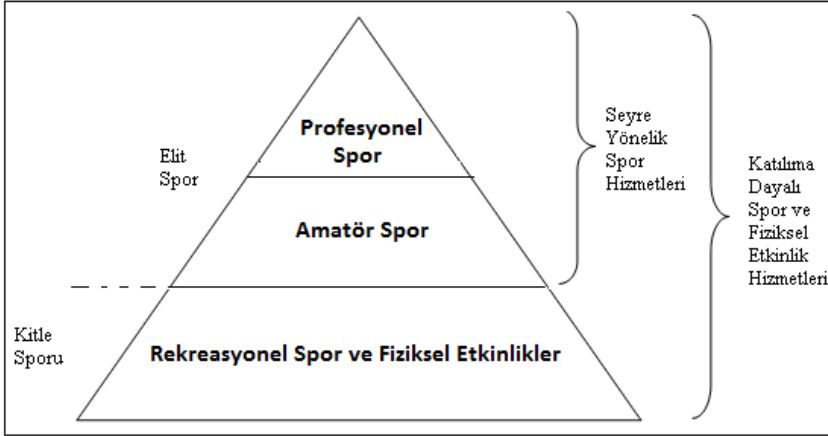
Assist. Prof. | Akdeniz University, School of Physical Education and Sport,
Department of Recreation

Abstract: The purpose of the present study is to examine Recreational Exercise Motivation Measure (REMM) with respect to recreational sports type in Antalya example. Sampling group is formed by stratified sampling and involves 441 males, 341 female, totally 782 participants. In order to analyze the data, the descriptive statistics methods, and nonparametric tests as Kruskal Wallis test was used to explain relation between dependent and independent variables. Results have been assessed according to significant level 0.05. As a result, this study presents that recreative sports participant's REMM scores have statistically meaningful difference in all sub dimensions of REMM when compared by sports types and by joining group.

Keywords: Recreational Exercise Motivation Measure, recreational sports type, recreation, sampling group, non-parametric tests.

Giriş

Spor ve fiziksel etkinliklerin temel karakteristikleri bir piramit şeklinde, Şekil-1’de verildiği gibi, kabul edilebilir. Temel hizmet olarak ele alındığında spor ve fiziksel etkinlikler; “seyire yönelik spor hizmetleri” ve “katılıma dayalı spor ve fiziksel etkinlik hizmetleri” olarak ikiye ayrılmaktadır. Statü açısından ise, elit spor ve kitle sporu olarak iki şekilde ele alınmaktadır. Spor ve fiziksel etkinlikler piramidinin tabanında rekreasyonel spor ve fiziksel etkinlikler bulunurken, orta katmanda amatör spor ve tavanda ise profesyonel spor yer almaktadır.¹ Kitle sporunu rekreatif sporlar olarak kabul ettiğimizde; fiziksel etkinlikleri yapanlar ve izleyen arasındaki ilişki Şekil-2’de verilmiştir. Yukarıya doğru çıktıkça katılım azalmakta, seyir ise artmakta, rekreatif spora doğru inildikçe katılım artmakta seyir azalmaktadır.²

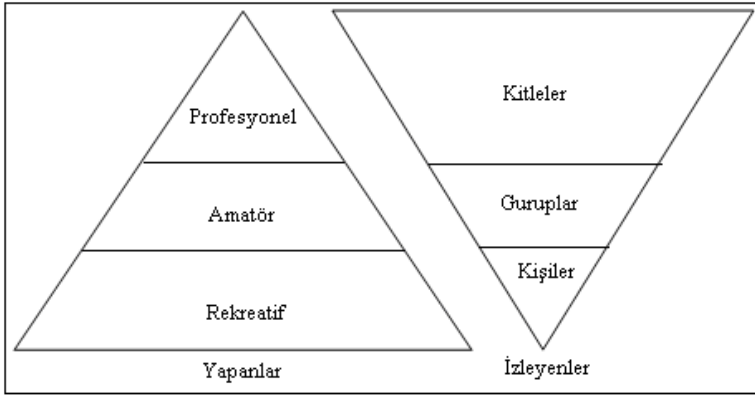
Şekil 1. Spor ve Fiziksel Etkinlikler Piramidi

Bugüne kadar spor bilimlerinde spor ve fiziksel etkinliklerin sınıflanması daha çok profesyonel sporun sınıflanması şeklinde yapılmıştır. Amatör spor da bu sınıflama içerisinde yer almıştır. En

¹ Bkz. Süleyman Murat Yıldız, “Spor ve Fiziksel Etkinlik Hizmetleri: Geniş Bir Sınıflama”, *Balikesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22, 2009: 1-10.

² Faik Ardahan, “Açık Alan Rekreasyonu Ders Notları”, *Akdeniz Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Rekreasyon Bölümü*, Antalya 2010, s. 48.

yaygın olarak bilineni Gandelsman ve Smirnov'un 1970 yılında yaptığı ve Bompa'nın 1996'da alıntılıdığı sınıflamada, bütün performans sporları yedi grupta ele alınmıştır.³ Bunlar; becerilerin biçimini ve eş güdümünü geliştiren sporlar, dönüşümlü becerilerde üstün hıza ulaşan, geliştiren sporlar, bir becerinin kuvvet ve hızını geliştiren sporlar, rakiplerle yapılan bir yarışmadaki beceriyi geliştiren sporlar, farklı ulaşım araçlarına uyum sağlamayı geliştiren sporlar, merkezi sinir sisteminin etkinliğini yüklenme ve düşük fiziksel katılım altında geliştiren sporlar, birleşik sporlardır.

Şekil 2. Fiziksel Etkinlikleri Yapanlar ve İzleyenler Arasındaki İlişki

Rekreatif spor birçok faktöre göre sınıflanabilmektedir. Bunlar; rekreatif sporun yapıldığı yere göre açık alan, kapalı alan sporları, özelliğine göre; karada yapılanlar, suda yapılanlar, havada yapılanlar, kar ve buz üstünde yapılanlar ve birden fazla ortamda yapılanlar şeklinde sınıflanmaktadır.⁴ Bu sınıflamalar çok genel olup bu rekreatif egzersizleri ve sporları sınıflamak için yeterli değildir. Bu sebeple mevcut çalışmada Plummer, Ibrahim ve Cordes in sınıflamaları esas alınarak rekreatif egzersizler yapılarına, nerede yapıldıklarına, kimlerle yapıldıklarına, daha çok rekreatif sporların özellik-

³ Bkz. Tudor O. Bompa, *Antreman Kuramı ve Yöntemi*, çev. İlkur Keskin & A. Burcu Taner, Ankara: Bağırhan Yayınları, 1998.

⁴ Hilmi Ibrahim & Kathleen A. Cordes, *Outdoor Recreation: Enrichment for a Lifetime*, Champaign, IL: Sagamore Publishing, 2002, s. 361; Ryan Plummer, *Outdoor Recreation: An Introduction*, New York: Routledge, 2008, s. 140-142.

lerine göre yeniden sınıflanmış ve gruplanmıştır. Bu sınıflamada yer alan sporların hiç birinde profesyonel ve amatör sporda olduğu gibi “profesyonel beklentilerle yarışma, müsabık olma” gibi bir durum söz konusu değildir. Sporun rekreatif sınıflamasında, rekabet, profesyonel sporda olduğu gibi profesyonel ödüllendirme biçimiyle değil daha çok sosyal boyutta “eğlenme” amaçlı, “sosyal ödüllerle” motive edilmiş yapıda vardır. Rekreatif sporlar; doğa sporları, takım sporları, ferdi sporlar, su sporları, hava sporları, motor sporları, mücadele sporları, raket sporları, parklardaki rekreatif spor aktiviteleri, halk oyunları ve danslar, fitness merkezlerinde yapılan sporlardır.

Bireylerin rekreatif spor etkinliklerine neden katıldığı uzun zamandır bilim adamlarının ilgisini çeken bir konudur. Bireyleri bu tür etkinliklere motive eden gerekçelerin bilinmesi ve tespit edilmesi için spor, egzersiz ve rekreasyon bilimlerinde birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalar daha çok bireylerin rekreatif spor etkinliklerine katılımlarının nedenlerini açıklamaya dönüktür. Bu konuda üç önemli teori vardır. Bunlardan ilki; kökleri Deci'nin 1975'li yıllardaki yaptığı çalışmalara dayanan, Deci ve Ryan'ın temellerini attığı ve kavramsallaştırdığı “Özgür İrade Teorisi”dir (Self-Determination Theory, SDT);⁵ ikincisi “Başarılacak Amaç Teorisi”dir (Achievement Goal Theory; AGT);⁶ üçüncüsü ise “İhtiyaç Teorisi”dir. İlk olarak İbn Haldun'un ele aldığı daha sonra Maslow'un geliştirdiği ve Herzberg tarafından farklı bir forma dönüştürülen “ihtiyaçlara dayalı motivasyonel unsurlar” olarak gruplanmış-

⁵ Bkz. Edward L. Deci, *Intrinsic Motivation*, New York: Plenum Press, 1975; Edward L. Deci & Richard M. Ryan, *Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior*, New York: Plenum Press, 1985; Deci & Ryan, “A Motivational Approach to Self-Integration in Personality”, *Perspectives on Motivation*, Nebraska Symposium on Motivation 38, ed. Richard A. Dienstbier, Lincoln, NE: University of Nebraska Press, 1991, ss. 237-288.

⁶ Carole Ames, “Classrooms: Goals, Structures, and Student Motivation”, *Journal of Educational Psychology*, 84(3), 1992, ss. 261-271; Carol S. Dweck, “Motivational Processes Affecting Learning”, *American Psychologist*, 41, 1986, ss. 1040-1048; John G. Nicholls, *The Competitive Ethos and Democratic Education*, Cambridge, MA: Harvard University Press, 1989; Glyn Roberts, “Motivation in Sport: Understanding and Enhancing the Motivation and Achievement of Children”, *Handbook of Research on Sport Psychology*, eds. Robert N. Singer & Milledge Murphy & L. Keith Tennant, New York: Macmillan, 1993, ss. 405-420.

tır.⁷ Bu teorilerin yanında Crandall bireylerin rekreasyonel spora katılım gerekçeleri olarak “bireyin kişiliği ve bireyin içinde bulunduğu durumun” sebep olduğunu ileri sürerken,⁸ Levy, çevresel uyandırıcılarla, kişiliğin etkileşimi ile bir davranışın ortaya çıktığını savunmuştur.⁹ Bireylerin rekreasyonel egzersiz yapma nedeni aynı zamanda yapılan aktiviteden beklenen ve/veya elde edilen faydayı da tanımlar. Bireyin yaşam şekli, sahip olduğu imkanlar, içinde bulunduğu çevre, bu çevrede var olan rekreatif potansiyel, ilişkiler, kişilik özellikleri, duygusal zekası, geçmiş deneyimleri, cinsiyet, gelir, medeni durum, yaş, eğitim durumu gibi bir çok faktör bireyin rekreatif etkinliklere olan ihtiyacını ve hangi etkinlik ve/veya etkinlikleri kimlerle yapacağını belirlemektedir.¹⁰

Bu çalışmanın amacı, rekreatif spor etkinliklerine katılan bireylerin bu etkinliklere katılım nedenlerinin; bireylerin katıldıkları rekreatif spor türü açısından nasıl değiştiğini Rekreasyonel Egzersiz Güdülleme Ölçeğini (Recreational Exercise Motivation Measure, REMM) kullanarak sorgulamaktır.

Yöntem

Örneklem

Araştırmanın evreni Antalya şehir merkezinde yaşayan bireylerden oluşmaktadır. Örneklem dahil edilecek katılımcılar tesadüfî örnekleme yöntemi kullanılarak alınmıştır ve örneklem grubunu; 441 erkek, 341 bayan, toplam 782 katılımcı oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada; Rogers ve Morris tarafından geliştirilen,¹¹ Gür-

⁷ Bkz. Ibrahim & Cordes, *Outdoor Recreation: Enrichment for a Lifetime*.

⁸ Rick Crandall, “Motivation for Leisure”, *Journal of Leisure Research*, 12(1), 1980, ss. 45-54.

⁹ Bkz. Jessica Levy, “Motivation For Leisure: An Interactionist Approach”, *Leisure: A Psychological Approach*, eds. Hilmi Ibrahim & Rick Crandall, Los Alamitos, CA: Hwong Publishing, 1979.

¹⁰ Faik Ardaban & Tennur Yerlisu Lapa, “Outdoor Recreation: The Reasons and Carried Benefits for Attending Outdoor Sports of the Participants of Cycling and/or Trekking Activities”, *International Journal of Human Sciences*, 8(1), 2010, ss. 1327- 1341.

¹¹ Bkz. Helen Rogers & Tony Morris, “An Overview of the Development and Validation of the Recreational Exercise Motivation Measure (REMM)”, *XIth Eu-*

bz ve diğerleri tarafından Trke geerliliği ve gvenirliliği yapılan Rekreasyonel Egzersiz Gdleme leği (Recreational Exercise Motivation Measure, REMM) kullanılmıştır. Gürbüz ve diğerleri, ölçeğin Türkçe geçerliliğinde Sağlık, Rekabet etme, Dış Görünüm, Sosyalleşme/Eğlenme ve Beceri Gelişimi isimlerinde beş alt boyutta ele almışlardır. Ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı Gürbüz ve diğerleri, çalışmasında 0.84 (beceri gelişimi) ile 0.93 (sağlık) arasında, mevcut çalışmada; 0.878 (beceri gelişimi) ile 0.947 (sağlık) arasında bulunmuştur ve anlamlılık düzeyinin stindedir.¹² Modelde REMM alt boyutlarından; Sağlık, Rekabet, Dış Görünüş, Sosyal/Eğlence ve Beceri Geliştirme içeren güdüleyici faktörlerden oluşmaktadır.

İşlem

Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemler ve homojenlik koşulları yerine gelmediği için non-parametrik testlerden Kruskal Wallis testi kullanılmış ve sonuçlar 0.05 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir. REMM alt boyutlar ile demografik parametrelerin alt grupları arasındaki ilişkinin varlığının sorgulanmasında Mann-Whitney U testi kullanılmıştır.

Bulgular

Bireylerin katıldıkları rekreatif spor türüne ve bu sporlara kimlerle katıldıklarına göre dağılım Tablo-1'de verilmiştir. Tablodan da görülebileceği gibi; katılımcıların rekreatif spor tercihleri ile o spor etkinliklerine kimlerle katılacağı arasında istatistiki olarak güçlü bir ilişki vardır ($p < 0.05$). Katılımcıların rekreatif spor etkinliklerine daha çok arkadaşlarıyla, ikinci öncelikle organize olmuş grupla katılmayı tercih etmektedirler. Katılımcıların en çok katıldıkları rekreatif spor türü takım sporları (%26,6), doğa sporları (%23,0) ve fitness merkezlerindeki etkinliklerdir (%13,4).

ropean Congress of Sport Psychology, Copenhagen, Denmark, 22-27 July 2003.

¹² Bkz. Bülent Gürbüz & F. Hülya Aşçı & M. Çelebi, "The Reliability and Validity of the Turkish Version of the Recreational Exercise Motivation Measure", *Proceedings of 9th International Sport Sciences Congress*, Muğla, Turkey, 3-5 November 2006.

Kimlerle Katıldığı Spor Türü	Yalnız		Arkadaşlarla		Aile Bireyleriyle		Organize Grupla		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Doğa Sporları	24	13,3	64	35,6	10	5,6	82	45,6	180	100,0
Takım Sporları	5	2,4	147	70,7	15	7,2	41	19,7	208	100,0
Ferdi Sporlar	4	20,0	8	40,0	4	20,0	4	20,0	20	100,0
Su Sporları	14	35,0	18	45,0	0	0,0	8	20,0	40	100,0
Hava Sporları	0	0,0	6	50,0	0	0,0	6	50,0	12	100,0
Motor Sporları	0	0,0	12	44,4	0	0,0	15	55,6	27	100,0
Mücadele Sporları	4	18,2	10	45,5	4	18,2	4	18,2	22	100,0
Raket Sporları	12	37,5	8	25,0	8	25,0	4	12,5	32	100,0
Parklarda Yapılan Sporlar	30	50,0	20	33,3	8	13,3	2	3,3	60	100,0
Halk Oyunları ve Danslar	10	13,2	44	57,9	3	3,9	19	25,0	76	100,0
Fitness Merkezlerinde	55	52,4	44	41,9	2	1,9	4	3,8	105	100,0
Toplam	158	20,2	381	48,7	54	6,9	189	24,2	782	100,0

Tablo-1:Rekreatif Spor Türü ve Etkinliğe Kimlerle Katılındığına Göre Dağılım

Bireylerin katıldıkları rekreatif spor türüne ve bu sporlara kimlerle katıldıklarına göre katılımcıların REMM alt boyutlarına göre tanımlayıcı verileri Tablo-2’de verilmiştir. Tablodan da görülebileceği gibi; REMM’in beş alt boyutunda da hem katılınan rekreatif spor türüne göre hem de etkinliğe kimlerle katıldığı arasında farklılık vardır ve farklılık istatistiki olarak anlamlıdır ($p < 0,05$). Bireylerin sağlık amaçlı katılmak için motive olduğu rekreatif spor türleri içinde diğerlerine göre en düşük ortalamaya sahip olan spor türleri motor sporları ve takım sporlarıdır. Rekreatif sporlara Re-

kabet amaçlı katılan bireylerin katılmak istedikleri spor türleri; ferdi sporlar, takım sporlar ve raket sporlarıdır. Başkalarıyla rekabet etmeyen tek spor katılımcısı ise su sporları katılımcılarıdır. Daha iyi dış görünüşe sahip olmak için rekreatif spor etkinliğine katılan katılımcıların tercih ettikleri spor türleri raket sporları, fitness merkezleri ve su sporlarıdır. Bireylerin sosyalleşme/eglençe amaçlı tercih ettikleri spor türleri hava sporları, halk oyunları ve danstır. Beceri geliştirmek amaçlı tercih edilen spor türleri ise hava sporları, mücadele sporları, halk oyunları ve dans ile ferdi sporlardır. REMM'in alt boyutları bireylerin neden rekreatif egzersize motive olduğunu sorgulayan bir ölçektir. Buna göre beş motivasyon faktörüne göre rekreatif sporların neredeyse hepsinde (hava sporlarında beceri geliştirme, motor sporlarında sosyalleşme/eglençe birinci öncelik, sağlık ikinci öncelik) sağlık amaçlı spor yapma birinci öncelik düzeyindedir. Dolayısıyla bireylerin rekreatif spora katılımdaki amaçları daha fazla sağlıklıdır.

Tartışma

Bireylerin rekreasyonel egzersiz yapma nedenini açıklamaya çalışan tüm çalışmalar neden-sonuç ilişkisi içerisinde davranışı anlamaya ve/veya anlamlandırmaya dönüktür. Bu bağlamda ister "Özgür İrade Teorisi" olsun, ister "Başarılan Amaç Teorisi", "İhtiyaç Teorisi" isterse de kişilik teorisi olsun temel amaç güvenilir bir sebep-sonuç ilişkisi kurabilmektir. Genel olarak bakıldığında ister bir ürün talebi isterse rekreatif spora katılım gerekçesi aynı özden beslenen duygularla/nedenlerle ilişkilendirilebilir. Bireyin gerçek ihtiyacı "giyinmek" iken, çok pahalı bir markayı satın alması sadece giyinmek ihtiyacını karşılamaktan öte bir sonucu ortaya koymaktadır. Bireyin yaşam şekli, sahip olduğu imkanlar, içinde bulunduğu çevre, bu çevrede var olan rekreatif potansiyel, ilişkiler, kişilik özellikleri, duygusal zekası, geçmiş deneyimleri, cinsiyet, gelir, medeni durum, yaş, eğitim durumu gibi bir çok faktör bireyin rekreatif etkinliklere olan ihtiyacını ve hangi etkinlik ve/veya etkinlikleri kimlerle yapacağını belirlemektedir.¹³

¹³ Lapa & Ardahan, "Akdeniz Üniversitesi Öğrencilerinin Serbest Zaman Etkinlik-

Özellikler		Sağlık	Rekabet	Dış Görnş.	Sosyal Eğl.	Beceri Gel.
		$\bar{X} \pm S$	$\bar{X} \pm S$	$\bar{X} \pm S$	$\bar{X} \pm S$	$\bar{X} \pm S$
Etkinliğe Kimlerle Katılırsınız	Yalnız	4,23 ± 0,58	2,41 ± 0,81	3,56 ± 0,92	3,04 ± 0,77	3,58 ± 0,80
	Arkadaşlarla	3,98 ± 0,66	2,51 ± 0,81	3,24 ± 0,82	3,59 ± 0,74	3,60 ± 0,73
	Aile Bireyleri	4,17 ± 0,46	2,59 ± 1,05	3,31 ± 0,78	3,64 ± 0,83	3,89 ± 0,86
	Organize Grup	4,06 ± 0,63	2,34 ± 0,80	3,16 ± 0,98	3,69 ± 0,76	3,63 ± 0,84
	X²	17,694 *	9,004 *	20,461 *	72,253 *	7,247
Katılınan Rekreatif Spor Türü	Doğa Sporları	4,12 ± 0,51	2,05 ± 0,75	3,06 ± 0,85	3,63 ± 0,72	3,48 ± 0,74
	Takım Sporları	3,87 ± 0,77	2,79 ± 0,75	3,33 ± 0,93	3,64 ± 0,83	3,63 ± 0,84
	Ferdi Sporlar	3,99 ± 0,26	2,91 ± 0,80	3,15 ± 0,78	3,61 ± 0,58	3,93 ± 0,60
	Su Sporları	4,30 ± 0,64	1,21 ± 0,54	3,51 ± 1,02	3,12 ± 0,73	3,65 ± 0,94
	Hava Sporları	4,13 ± 0,65	2,35 ± 1,07	3,22 ± 0,79	4,13 ± 0,45	4,15 ± 0,61
	Motor Sporları	3,73 ± 0,60	2,30 ± 0,78	2,90 ± 0,76	3,75 ± 0,55	3,52 ± 0,59
	Mücadele Sporları	4,28 ± 0,26	2,56 ± 0,79	3,05 ± 0,47	3,64 ± 0,58	4,10 ± 0,54
	Raket Sporları	4,13 ± 0,61	2,70 ± 0,79	3,72 ± 0,71	3,70 ± 0,81	3,76 ± 1,04
	Parkalarda Yapılan Sporlar	4,18 ± 0,59	2,12 ± 0,63	3,31 ± 0,78	2,97 ± 0,72	3,29 ± 0,68
	Halk Oyunları ve Dans	4,07 ± 0,59	2,56 ± 0,82	3,13 ± 0,84	3,81 ± 0,57	3,94 ± 0,58
	Fitness Merkezleri	4,23 ± 0,56	2,56 ± 0,93	3,69 ± 0,89	3,05 ± 0,82	3,59 ± 0,76
	X²	41,002 *	125,688 *	56,408 *	107,539 *	54,066 *

Tablo-2: Katılınan Rekreatif Spor Türü ve Etkinliğe Kimlerle Katılındığına Göre Katılımcıların REMM Alt Boyutlarına Göre Tanımlayıcı Verileri

lerine Katılım Nedenleri ve Değerlendirme Biçimleri”, *Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 20(4), 2009, ss. 132-144.

Antalya'nın coğrafyası gereği doğa sporlarına uygun olması ve son zamanlarda doğa sporlarının trendinin giderek artması bireylerin rekreatif sporlar içinde katılmayı arzuladıkları ikinci öncelikli spor etkinliği türü olmasına sebep olmuştur. Bunun yanında diğer rekreatif spor aktiviteleri için de oldukça avantajlı fırsatlar da vardır. Antalya Şehir merkezindeki parklarda Antalya BüyükŐehir Belediyesi ve alt belediyeler; MuratpaŐa Belediyesi, Konyaaltı Belediyesi, Kepez Belediyesi her gün sabah-akŐam düzenli olarak halka açık, ücretsiz, 365 gün spor danıŐmanları eŐlięinde rekreatif spor fırsatı sunmaktadır. Bununla beraber, dans okulları, fitness merkezleri açısından oldukça avantajlı bir alt yapı vardır. Şehir merkezinden denize giriliyor olması yüzme baŐta olmak üzere bireylerin diğer su sporları açısından avantajlı olmasını da sağlamaktadır. Dolayısıyla bireylerin ücretli veya ücretsiz ulaŐabilecekleri rekreatif spor arzı oldukça fazladır. Bu durum katılımcılar için çeŐitlilik sunarken, bilinçli Őeme Őansını da vermektedir.

Bireyin rekreatif spor etkinliklerine kimlerle katıldığı etkinlik türüne, kiŐinin amacına göre büyük ölçüde deęiŐmektedir. Bireysel fayda peŐinde olan bireyler daha çok etkinliklere yalnız katılırlarken, başkalarıyla beraber oluŐturulacak, paylaŐıldıęında çoğalacak faydaları amaçlayan bireyler arkadaşlarıyla, organize olmuş bir grupta veya aile bireyleriyle rekreatif etkinliklere katılmaktadır. Mevcut çalışmada rekreasyonel spor etkinliklerine katılımda sağlık diğer motivasyonel unsurlara göre daha yüksek skorlara sahiptir ve hava sporları hariç diğer tüm branŐlar için bu durum geçerlidir. Beceri geliştirme amaçlı rekreatif etkinliğine bireyler daha çok aile bireyleriyle katılmayı tercih etmektedirler. Bireyin iliŐkilere açık bir kiŐilięinin ve tercihlerinin olması, aile, çocukluk arkadaŐlıęı, hobi arkadaŐlıęı, iÇ arkadaŐlıęı, komŐuluk gibi güçlü sosyal ilişkiler geliŐtirmiŐ olması sosyal sermaye açısından pozitif değer yaratacak çoğu zaman onlarla beraber etkinlik yapabilme fırsatı, motivasyonu yarattığı gibi bireyin bazen de bu iliŐkilerden kaçarak yalnız kalmayı istemesine de sebep olmaktadır.¹⁴ Ardahan'ın Dağcılar ve Kaya

¹⁴ Bkz. Ardahan, "Examining Relation between Emotional Intelligence and Life Satisfaction on the Example of Outdoor Sports Participants", *1th International*

Tırmanıcıları üzerinde yaptığı çalışma ile Ardahan ve Lapa'nın bisiklet kullanıcıları ve doğa sporcuları üzerinde yaptığı çalışmada bireyler daha çok arkadaşlarıyla ve kulüp veya dernek üyeleriyle organize olmuş etkinliklere katılmaktadırlar.¹⁵ Lapa ve Ardahan'ın üniversite öğrencileri üzerinde yaptıkları çalışmada da öğrenciler serbest zamanlarında katıldıkları etkinliklere daha çok arkadaşlarıyla beraber katılmaktadırlar.¹⁶ Bu sonuçlar mevcut araştırmadan elde edilen sonuçlarla örtüşmektedir.

Buna göre; rekreatif spor üretimi yapan özel işletmeler, sivil toplum kuruluşları, belediyeler, üniversiteler gibi kamu kurumların birinci öncelikte; rekreatif etkinliğe katılan bireylerin neden katıldıklarına uygun tasarımda rekreasyonel ürün ortaya koymaları, ikinci öncelikte ise bireylerin talep etmedikleri ve/veya daha az öncelikte talep ettikleri alt boyutlara uygun ürün tasarımı yapılarak öncelikle bilinç ve buna bağlı olarak da talep yaratmaları gerekmektedir.

Kaynaklar

- Ames, Carole, "Classrooms: Goals, Structures, and Student Motivation", *Journal of Educational Psychology*, 84(3), 1992: 261-271.
- Ardahan, Faik & Tennur Yerlisu Lapa, "Outdoor Recreation: The Reasons and Carried Benefits for Attending Outdoor Sports of the Participants of Cycling and/or Trekking Activities", *International Journal of Human Sciences*, 8(1), 2010: 1327- 1341.
- Ardahan, Faik, "Açık Alan Rekreasyonu Ders Notları", *Akdeniz Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Rekreasyon Bölümü*, Antalya 2010.

Sport Economy and Management Congress, İzmir, Turkey, 12-15 October 2011; Parry-Jones, Sarah, *Neighbourhood Accessibility, Social Networks and Mental Well-Being: A Literature Review*, ARUP, September 2006. Erişim Tarihi: 04/03/2011. <http://www.arup.com>.

- ¹⁵ Bkz. Ardahan, "The Profile of the Turkish Mountaineers and Rock Climbers: The Reasons and The Carried Benefits for Attending Outdoor Sports and Life Satisfaction Level", 8th *International Conference Sport and Quality of Life/2011*, Brno, Czech Republic, 10-11 November 2011; Ardahan & Lapa, "Outdoor Recreation: The Reasons and Carried Benefits for Attending Outdoor Sports of the Participants of Cycling and/or Trekking Activities", ss. 1327- 1341.
- ¹⁶ Lapa & Ardahan, "Akdeniz Üniversitesi Öğrencilerinin Serbest Zaman Etkinliklerine Katılım Nedenleri ve Değerlendirme Biçimleri", ss. 132-144.

- Ardahan, Faik, "Examining Relation between Emotional Intelligence and Life Satisfaction on the Example of Outdoor Sports Participants", *1th International Sport Economy and Management Congress*, İzmir, Turkey, 12-15 October 2011.
- Ardahan, Faik, "The Profile of the Turkish Mountaineers and Rock Climbers: The Reasons and The Carried Benefits for Attending Outdoor Sports and Life Satisfaction Level", *8th International Conference Sport and Quality of Life/2011*, Brno, Czech Republic, 10-11 November 2011.
- Bompa, Tudor O., *Antreman Kuramı ve Yöntemi*, ev. İlknur Keskin & A. Burcu Taner, Ankara: Bağırgan Yayınları, 1998.
- Crandall, Rick, "Motivation for Leisure", *Journal of Leisure Research*, 12(1), 1980: 45-54.
- Deci, Edward L. & Richard M. Ryan, "A Motivational Approach to Self-Integration in Personality", *Perspectives on Motivation*, Nebraska Symposium on Motivation 38, ed. Richard A. Dienstbier, Lincoln, NE: University of Nebraska Press, 1991: 237-288.
- Deci, Edward L. & Richard M. Ryan, *Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior*, New York: Plenum Press, 1985.
- Deci, Edward L., *Intrinsic Motivation*, New York: Plenum Press, 1975.
- Dweck, Carol S., "Motivational Processes Affecting Learning", *American Psychologist*, 41, 1986:1040-1048.
- Grbz, Blent & F. Hlya Aşçı & M. elebi, "The Reliability and Validity of the Turkish Version of the Recreational Exercise Motivation Measure", *Proceedings of 9th International Sport Sciences Congress*, Muğla, Turkey, 3-5 November 2006.
- Ibrahim, Hilmi & Kathleen A. Cordes, *Outdoor Recreation: Enrichment for a Lifetime*, Champaign, IL: Sagamore Publishing, 2002.
- Lapa, Tennur Yerlisu & Faik Ardahan, "Akdeniz niversitesi ğrencilerinin Serbest Zaman Etkinliklerine Katılım Nedenleri ve Değerlendirme Biçimleri", *Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 20(4), 2009:132-144.
- Levy, Jessica, "Motivation For Leisure: An Interactionist Approach",

- Leisure: A Psychological Approach*, eds. Hilmi Ibrahim & Rick Crandall, Los Alamitos, CA: Hwong Publishing, 1979.
- Nicholls, John G., *The Competitive Ethos and Democratic Education*, Cambridge, MA: Harvard University Press, 1989.
- Parry-Jones, Sarah, *Neighbourhood Accessibility, Social Networks and Mental Well-Being: A Literature Review*, ARUP, September 2006, Erişim Tarihi: 04/03/2011, <http://www.arup.com>.
- Plummer, Ryan, *Outdoor Recreation: An Introduction*, New York: Routledge, 2008.
- Roberts, Glyn, "Motivation in Sport: Understanding and Enhancing the Motivation and Achievement of Children", *Handbook of Research on Sport Psychology*, eds. Robert N. Singer & Milledge Murphy & L. Keith Tennant, New York: Macmillan, 1993: 405-420.
- Rogers, Helen & Tony Morris, "An Overview of the Development and Validation of the Recreational Exercise Motivation Measure (REMM)", *XIth European Congress of Sport Psychology*, Copenhagen, Denmark, 22-27 July 2003.
- Yıldız Süleyman Murat, "Spor ve Fiziksel Etkinlik Hizmetleri: Geniş Bir Sınıflama", *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22, 2009: 1-10.